

KORPÖGAT

Torsåkers Sockentidning

Årgång 4

Februari 2006

Pris 10:-

Sakralt och profant

Barn brukar ibland sjunga i kyrkan till glädje för de flesta. Men i Gällivare blev det ingen glädje alls hos prästerna och kyrkorådet då skolans elever skulle sjunga julsånger i kyrkan. Vad får man sjunga om i kyrkan? Vår kyrkoherde Arne Lundin hjälper oss att reda ut begreppen.

Sidan 24

Jag väntar vid min mila...

Tro det eller ej, detta är nutid och inte dåtid. Romantiken kring rykande kolmilor har plötsligt återuppstått i Torsåker. Kolarens spöklika gestalt skymtar mellan stammarna i djupaste granskog. Natt som dag vakar han över sitt verk i vildaste vildmark där Dan Anderssons ande inte är långt borta.

Sidan 14 - 15

Odjuret och skönheten

Då förskolebarnen håller sin årliga maskerad kommer vikingar, katter, fagra prinsessor och riddare i långa banor. Ett arrangemang som mitt i vintermörkret lockar allt fler till en dag där verkligheten träder tillbaka till förmån för fantasin.

Sidan 19

Kamp om elever

Klimatet hårdnar kring landets gymnasier. Alla har sina mål att uppfylla både i fråga om ekonomi och pedagogik. Hofors kommun stoltserar med att ha en egen gymnasieskola som får gott betyg av de flesta. Men hur kan man som liten kommun klara den allt hårdnande konkurrensen om landets gymnasieelever?

Sidan 12 - 13

Farväl, Birgit

En primadonna har gått ur tiden. Operasångerskan Birgit Nilsson har lämnat scenen och ridån har gått ner för gott. Världspressen och Europas kulturelit hyllade henne som en av de främsta inom sitt område.

Kanske hade hon Torsåker att tacka för att hon över huvud taget blev känd.

Sidan 17

Tradition som värmer

Vandring i vintermörkret lockade många julfirande Torsåkersbor.

Sidan 22

Ledaren:

Den osynliga sektorn

Korpögat är igång igen efter vinterlovet. Nu går vi in på vår fjärde årgång och fram till sommaren skall vi försöka producera ytterligare fem nummer av tidningen med reportage om Torsåker i nutid och dåtid samtidigt som vi följer vad som sker på den politiska arenan sett ur ett Torsåkersperspektiv. Personalstyrkan är alldeles för liten. Ändå måste vi förvåna oss över att den över huvud taget finns då det inte utgår någon lön för utfört arbete. Vi svenskar är ett ideellt arbetande folk. Undersökningar har visat att det endast finns fem länder i hela världen där mer än hälften av befolkningen ägnar sig åt ideellt arbete. Dessa länder är Sverige, Norge, Island, Nederländerna och USA. Röda Korset är en av de organisationer som står och faller med ideellt arbete.

I senaste numret av Rödakorsbladet säger Volontärbyråns verksamhetsledare Annelie Silfverstolpe att hela Sverige skulle stanna utan de ideella insatserna. Viss relevans finns i påståendet. Det behövs ingen utvecklad fantasi för att föreställa sig hur det skulle se ut i Torsåker om TIF, logdanserna, midsommarfirandet, bygdemarknaden, skolmuséet, ridbanan, vandrarhemmet, tomesmyg, soppluncherna och bluegrassfestivalen skulle försvinna som i ett trollslag, bara för att nu ta några exempel. I Sverige fullgörs varje år c:a 480 miljoner ideella arbetstimmar. 52 % av alla svenskar över 16 år arbetar ideellt och i genomsnitt gör var och en av dessa 13 ideella timmar per månad. Omsatt i pengar är värdet av det ideella arbetet c:a 70 miljarder kronor vilket motsvarar 350.000 heltidstjänster. Vad gäller yngre människor ökar det ideella engagemanget. Det har vi sett spår av även i Torsåker. I Småland finns en skola som infört ämnet ideellt arbete på schemat för att eleverna skall få en inblick i den ideella sektorn och för att få känna på att den som arbetar ideellt kan få något i gengäld även om det inte rör sig om pengar. Åtgärden har vidtagits i tron att de samhällen som i en framtid avser att överleva i glesbygd inte kan klara sig utan inslag av ideellt arbete.

Vissa människor vare sig vill eller kan arbeta ideellt. Det är fullt förståeligt. Alla har dock möjlighet att visa sitt stöd för den ideella sektorn av samhället och det är precis vad vi fått uppleva på Korpögat. Vårt upprop till "Korpögats vänner" resulterade i ett stöd som överträffade alla förväntningar. Med de pengar som strömmade in kan vi nu skaffa en del utrustning som avsevärt underlättar produktionen av tidningen. Men framför allt värmdes det till ordentligt i Korpögats redaktionella hjärta. Tack kära läsare för det stöd vi fick med vars hjälp vi förhoppningsvis skall kunna få en trevlig termin tillsammans.

Ett stort tack

till alla sponsorer
vid vår maskerad

Torsåkers Bygdegård ICA Torcenter
Sparköp LB Fritid
Mowglis lek & papper
Studiefremjandet Midroc Electro
Storviks Blomsterhandel
Industriautomation
Korpögat
Alla barn

Kramar från Förskolans Föräldraråd
i Torsåker

Årsmöte

för medlemmar i
Torsåkers Sockenförening
onsdag 15 mars kl 19.00
Plats: Korpögats redaktion

Årsmöte

Torsåkers
Bygdegårdsförening
har årsmöte
söndagen 26 februari
kl 17.00
Vi bjuder på fika
Välkomna!

KORPÖGAT

Torsåkers Sockentidning

Politiskt oberoende

Utges av:

Torsåkers Sockenförening

Ansvarig utgivare

Lars Pettersson

Bankgiro: 5601-8831

Annonser:

Margareta Skogsberg 0290-40173

Material skickas till:

Alkrantzvägen 2

81395 Torsåker

margareta.skogsberg@telia.com

Redaktionssekreterare:

Maude Hydén,

prosten246@hotmail.com

Postadress:

Korpögat

Solbergaleden 28, 813 40 Torsåker

Besöksadress:

Bygdegården Torsåker

Tel. 0290-40173 Fax. 0290-40175

e-mail: korpogat@hotmail.com

Tryck:

Sandvikens Tryckeri AB, 2006

Insändare:

Nu går skam på torra land

Hur kan det i dagens samhälle, och framför allt i Hofors kommun som ska bli den vänligaste kommunen i landet att bo i, vara möjligt att Kommunstyrelsen avslår ett bostadsanpassningsbidrag för utbyte av badkar till dusch för en snart 80-årig gammal dam med rörelsehinder.

Visserligen har en arbetsterapeut varit hos damen ifråga och uttalat sig om att hon visserligen *kan* ta sig i och ur badkaret, men att det skulle underlätta för henne om hon hade dusch i stället. Är det då inte er skyldighet att underlätta situationen för henne? Är inte det tillräckligt starkt skäl för hjälp? Om hon nu överhuvudtaget inte hade kunnat ta sig i och ur sitt badkar, vad hade ni gjort då?

Det hade inneburit att hon inte kunde sköta sin hygien och därigenom blivit ett fall för andra åtgärder. Nu utsätter hon sig dagligen för den smärta och den risk klivande i och ur badkaret innebär.

Jag har full förståelse för att hon inte vill "bråka" mer om detta, då hon känner att det inte är någon idé.

Hon vill inte ligga samhället till last. Men det innebär inte att hennes behov av dusch inte finns längre! Samhället kräver idag att gamla människor i möjligaste mån ska bo kvar i sina hem så länge som möjligt, men hjälper inte till att möjliggöra det på ett tryggt sätt.

Beslut av slentrian

På vilka grunder fattade Kommunstyrelsen sitt beslut?

Var ledamöterna insatta i problematiken?

Om inte, är det skrämmande om beslutet fattats utav slentrian, enbart med en tjänstemans rekommendation om avslag som grund. Om nu ledamöterna verkligen visste vad det handlade om, och kunde tänka sig in i den gamla damens situation, är det än mer skrämmande att man inte godkände det sökta bidraget. Tror ni beslutsfattare, att en dam på snart 80 år, som hela sitt liv levt i Hofors kommun, som

alltid varit en rättrogen samhällsmedborgare, skulle be om hjälp om hon inte behövde det?

Hon har säkert många gånger tyckt att hon trots allt klarat av att kliva i och ur sitt badkar, men till slut insett att det har blivit alltför svårt och riskfyllt för henne.

När hon till slut bestämmer sig för att ansöka om hjälp, blir hennes problem ifrågasatta.

Vem kan bättre än hon själv avgöra om hon behöver få sitt badkar utbytt mot duschmöjlighet?

Hur tolkas lagen...

Tror ni att hon bett om hjälp för att få sitt badrum tillsnyggt? Jag hoppas verkligen att den tanken aldrig slagit er beslutsfattare.

Lagen säger att kommunerna är skyldiga att avsätta tillräckligt med pengar till de bostadsanpassningar som krävs, men har kommunen dålig ekonomi kan det naturligtvis vara bättre att avslå en ansökan. Osökt väcks den tanken.

Er behandling av Anna-Lisa Roxströms ansökan är en ren omyndighetsförklaring av henne. Att ni inte skäms!

Berit Landquist

Insändare:

En snörik vinter som den här blir avsevärt mer angenäm för oss villaägare om snöröjningen på våra gator och vägar sköts som den ska. Och det gör den i Torsåker. Vill i bistert vintermörker sända en liten blomma till "Westrinarna" som gör ett utmärkt jobb i snösvängen i centrala Torsåker.

Blomgren på Björkvägen

HOO TIMBER

Gammelstillavägen 67
813 94 TORSÅKER

HL-BIL

Alltid nytt i begagnat

www.hlbil.se

Tel. 0290-405 22

Debatt:

I december-numret av Korpögat redogjorde vi för vår önskan att få ut en offentlig handling från kommunen. Den belades då med sekretess av byggnadsinspektören Maria Sköld-Wulf. Vi överklagade omgående denna sekretess, och kommunen skickade vår överklagan till Kammarrätten i Sundsvall.

Den 29 december beslutade Kammarrätten att inte behandla den inkomna överklagan då avslaget var undertecknad av en befattningshavare i kommunen och inte av myndighet. Med myndighet menas antingen en nämnd i kommunen eller Kommunstyrelsen.

Kopia på Kammarrättens beslut skickades också till kommunen från Kammarrätten. Återigen besökte vi kommunen för att få ut handlingen. Vi pratade med chefen för byggnadskontoret, Leif Holmquist och visade honom handlingen från Kammarrätten. Då berättade han att byggnadsnämnden skulle ha ett beredningsmöte ett par dagar senare, och då skulle dom behandla frågan. Sedan hörde vi ingenting.

Ingen delegation

Efter en tid kontaktade vi personal på byggnadskontoret som då berättade att inte heller byggnads-

nämnden hade delegation att underteckna beslutet om sekretess, vilket Leif Holmquist trodde. Det var Kommunstyrelsen som skulle göra det. Trots att informationen från Kammarrätten kommit till kommunen, togs ingen kontakt med Korpögat.

Med tanke på att det i lagen står att sekretessbeläggning av allmän handling skall behandlas skyndsamt, vilket innebär samma dag eller dagen därpå, tog man ingen notis om det. Korpögat ringde kommunalrådet Marie-Louise Dangardt för att få svar på några frågor. På vår fråga om hur Maria Sköld-Wulf kunnat underteckna avslaget utan att ha delegation till det, svarade hon att byggnadsinspektören inte hade gjort något fel, utan det saknades bara korrekt undertecknande!

Varför sekretess...

Marie-Louise Dangardt framhöll nu att enda orsaken till sekretessbeläggningen var att Anna-Lisa Roxström som sökt bostadsanpassningsbidraget, sagt ifrån då hon ville lägga detta bakom sig.

Då undrade vi hur Maria Sköld-Wulf redan vid vår telefonkontakt med henne i oktober, kunde sekretessbelägga handlingen, då hon i det läget överhuvudtaget inte varit i kontakt med Anna-Lisa Roxström, och alltså inte hade hört hennes åsikt.

Marie-Louise Dangardt svarar: "Hon gjorde den bedömningen." När vi nu frågade Marie-Louise Dangardt om hon läst intyget svarade hon: "Ja, jag har läst det." Korpögat frågade när, och hon svarade: "För någon vecka sedan." (Denna intervju gjordes i mitten av januari). När vi påstod att hon läst intyget efter Kommunstyrelsens beslut att avslå bostadsanpassningsbidraget, svarade hon: "Innan Kommunstyrelsen tog sitt beslut, därför att jag behöver det som grund som ordförande, då det blev så infekterat, när ni har skrivit som ni gjort." Påpekade bör, att vårt besök hos Maria Sköld-Wulf där vi begärde att få ut handlingen var den 6 december 2005. Kommunstyrelsen fattade sitt beslut om avslag på Anna-Lisa Roxströms ansökan om bostadsanpassningsbidrag vid sitt sammanträde den 5 december. Det kan tyckas märkligt att Kommunstyrelsens ordförande ena stunden påstår att hon läst intyget för någon vecka sedan, när hon i nästa stund säger att hon läst det före Kommunstyrelsens beslut. Dessutom påstod byggnadsinspektören vid vårt besök den 6 december, att ingen från Kommunstyrelsen hade läst intyget. Korpögat frågade också Marie-Louise Dangardt om det var sant att en enskild befattningshavares åsikt får ligga till grund för ett förslag som vederbörande lämnar till

LS-Produkter
Alkrantzvägen 2
813 95 Torsåker
Tel. 0290-40173
Fax 0290-40175

GLASMÄSTERI OCH PLÅTSLAGERI

GPM
GLAS, PLÅT, METALL AB

BILGLAS/STENSKOTTSLAGNING
Faluvägen 71* 813 91 HOFORS*Tel=0290-27060

Beckers
Färg & Interiör
Skolgatan 13
0290-203 70

nya · hem

- Färg - Tapeter - Måleri
- Kakel & Klinkers
- Trä & Laminatgolv
- Mattor - Massagekar
- Totallösningar på entreprenad
- Inredning/presenter från Cult Design, Mique, Nordal mfl

Kommunstyrelsen för beslut. Marie-Louise Dangardt svarar: "Det är en tjänstemans bedömning som ligger till grund. Så är det med allting vi gör, det är tjänstemännens bedömning som ligger till grund om det inte tagits någon annan ställning i frågan."

Noteras bör, att när Korpögat ringde till kommunen på senhösten och ville ha arbetsterapeutens in-

tyg, gavs svaret att kommunen sekretessbelägger alla sådana handlingar.

Den 31 januari kom slutligen ett nytt skriftligt avslag på utlämnande av handlingen, nu korrekt under-tecknat. Vi kommer att överklaga detta beslut till Kammarrätten i Sundsvall.

För tidningen Korpögat:
Margareta Skogsberg
& Staffan Berglind

Tidningen Arbetarbladet har fått en ny ledarskribent.

Jenny Wennberg heter hon. Med juristutbildning i botten och 28 år på nacken skall hon nu göra sig hörd på en av tidningens främsta sidor. Vecka fem fick hon sitt elddop då hennes första alster skulle sättas på pränt. Säkert studerades hennes rader lite extra av många som undrade vad en sådan här jättunge från norrland skulle kunna åstadkomma på en ledarsida. Förmodligen blev en och annan lite överraskad över vad som stod i hennes rader. Eller vad sägs om det här citatet:

"Norrboten är ett län som haft sin beskärda del av visioner om storskalighet. Miljoner har satsats i enorma projekt som aldrig givit utdelning. Det som börjat lyfta länet är istället invånarnas tilltro till sin egen region och förmågan att vända nackdel till fördel... I Norrbotten precis som i Gävleborg har den tunga industrin historiskt varit bygdens ryggrad. Men i takt med rationaliseringar och förändringar av näringslivsstruktur har dess självklara plats som arbetsgivare och motor minskat. Det ställer nya krav på invånare och politiker. Någonstans därute finns idéer som mycket väl kan bli ett nytt Ikea. Men det kräver mod och förmåga att tänka om, politiker och näringsliv som kommunicerar friktionsfritt och individer som vågar anta utmaningar".

Välkommen till Gävleborg, Jenny! Skulle du av någon anledning tröttna på Arbetarbladet finns en dörr som står på glänt för dig på tidningen Korpögat i Torsåker.

Ny marknad för potatisodlare

Vid husrannsakan i en lägenhet i Falun påträffade polisen en märklig apparat som vid närmare undersökning visade sig vara en hembygd kanon avsedd att laddas med potatis. Polisen beslagtogs även två kassar okokt ammunition. Utförd provskjutning vid Statens Kriminaltekniska Laboratorium visade att vapnets genomslagskraft var större än hos en Browningrevolver. En 25-årig man har erkänt att han tillverkat vapnet och har nu åtalats för brott mot vapenlagen, läser vi på SVT Text.

po.ferm
datorservice
service av PC och lokala nätverk
Ring 0290-10 999, 070-3468205
Per-Olof Ferm
Wijbyvägen 59, 813 94 Torsåker

RAMSHOPEN
Övre Storviksvägen 1, STORVIK
Tel. 10747
Inramning - Presenter - Hemslojd
Rolf Lidbergs tomtar och troll
Tygblöjor för dig som tänker på ditt
barn och miljön

Optikern
Centralgatan 13 Hofors
Tel. 0290 - 200 47

LEPRO I HOFORS AB
Mekaniska arbeten, svetsning,
bockning och pulverlackering
Tel. 0290 - 230 45

MJ:s
Tel. 0290-42144
070-607 72 46
Stort sortiment av bl.a.
GOLVVIRKE
RÅSPONT
TRYCKIMPREGNERAT

HOFORS
PLATTSÄTTNING AB
När det gäller badrum
Vi har våtrumsbehörighet
Kakelbutiken, Storvik
Tel/Fax 0290-10489

HULDS ÅKERI AB
Torsåker
0290-406 89

Inte dyr
Inte billig
Inte bäst
Men jag finns här året runt
Nornholms Blommor
Solbergaleden - Torsåker
Tel. 0290-40760

Ny symbol till gamla traditioner

Den första februari i år bytte Sockenbolagens Försäkring AB namn till, *Dina Försäkringar*. Ett av de bolag som ingår i Sockenbolagsgruppen är Torsåkers Försäkringsbolag.

– För oss blir det ingen skillnad. Vi byter varumärke men vi behåller namnet Torsåkers Försäkringsbolag, säger Lena Sehlberg som är det lokala försäkringsbolagets ansikte utåt.

Torsåkers Försäkringsbolag är ett av de mest anrika företag som finns i bygden. Att det över huvud taget kom till kan tillskrivas Torsåkersbornas traditionella stolthet över sin bygd och viljan att klara sig själva i stort som i smått.

Eget försäkringsbolag

I slutet av 1800-talet blomstrade Torsåkersbygden med storslagna bergsmansgårdar och jordbruksföretag som inte gick av för hackor i den allmänna jämförelsen med andra socknar. I allt större utsträckning började man anlita försäkringar som skydd för sina egendomar. Varför skulle Torsåkersborna betala sina försäkringspremier till Gävle och till Stockholm där många av dåtidens försäkringsbolag hade sina säten? Bättre vore om försäkringspengarna kunde stanna inom den egna socknen. Den 22 september 1878 bildades därför Torsåkers Brandstodsbolag vars första styrelse bestod av sju personer.

Anders Asp i Wall fick det heder samma uppdraget att resa till Gävle och få papper med stämplor och sigill som bevis för att Torsåker fått ett eget brandförsäkringsbolag. På Gävle slott stadfästes bo-

Skyltbyte

laget av självaste “Kongl. Majts Befallningshafvandes i Gefleborgs Län”.

Alla blev delägare

Kunderna började snart strömma till enligt principen att den som försäkrade sin egendom i bolaget även blev delägare i bolaget enligt gällande statuter för brandstodsbolag. De första tio årens verksamhet tycks mest ha bestått i att håva in försäkringspremier vilket lade grunden till en mycket stabil ekonomi. Pengar strömmade in och bränderna lyste med sin frånvaro fram till 11 januari 1889 då övervåningen på ett hus i Eltebo förstördes genom brand vilket blev bolagets första riktiga skadeärende.

Brandskydd...

Med tanke på brandsäkerheten hade Torsåker indelats i 17 olika brandrottrar där en särskilt utsedd brandrotemästare svarade för det förebyggande brandskyddet. Flera fastighetsägare fick sig en åthutning för bristande brandskydd.

Det fick bland annat Torsåkers församling som ägde kyrkstallarna mitt emot kyrkan. Kyrkstallarnas

tak bestod av eldfångt material och brandrotemästaren i Solberga hade sett att taket ibland träffades av gnistor från närliggande skorstenar. Att byggnaderna uppförts för kristligt syfte var inte detsamma som att de stod under Guds beskydd, tyckte brandrotemästaren och uppmanade församlingen att byta ut den brandfarliga takbeläggningen. Enligt gällande brandförordning hade grannar skyldighet att vid eldsvåda delta i släckningsarbetet och skulle då de anlände till en brandplats vara utrustade med hinkar.

När elen kom till byn

År 1903 kom elektriciteten till Torsåker och ställde helt nya krav på ortens brandförsäkringsbolag och dess kunder. Folk började dra in vatten i sina hus och ordet vattenskada dök plötsligt upp i försäkringsvokabulären. 1910 ställdes bolaget inför ett helt annat problem. En av kyrkklockorna hade tagits ner för omgjutning vilket omöjliggjorde brandklämtning med kyrkklockorna för att kalla ihop folk och genom olika slag i klämtningen ge besked om i vilken by som den

röde hanen kommit lös.

Krav ställdes från bolaget att telefonväxeln i Torsåker skulle vara bemannad nattetid så länge som kyrkklockorna var indisponibla för brandklämtning.

Enligt försäkringsvillkoren kunde ersättning även utbetalas för åskskador. Under augusti 1934 härjade några av de värsta åskväder som Torsåkersbygden skådat vilket blev en dyr historia för bolaget.

15.488 kr utbetalades för åskskador vari ingick tio kronor till en äldre dam i Barkhyttan för rådigt ingripande vid brand efter ett åsknedslag.

Ny brandlag

1950 reformerades brandförsäkringslagarna i Sverige varvid anrika Torsåkers Brandstodsbolag tvingades in i ett samarbete med Landsbygdens Försäkringsbolag.

Bolagets styrelse såg sin självständighet hotad och kämpade emot in i det sista. Efter tre år gav man upp kampen och inrättade sig i ledet. Inför den nya bolagsordning som måste upprättas 1953 tillskrevs Kungl. Försäkringsinspektionen i Stockholm med förfrågan om namnet Torsåkers Försäkringsbolag kunde godtas trots att en del försäkringsobjekt låg inom Hofors församling.

På frågan "Måste vi ha med Hofors i namnet" blev svaret att namnet Torsåkers Försäkringsbolag mycket väl kunde duga i sammanhanget. Vid styrelsemötet den 16 augusti 1961 fick man ett nytt problem på halsen. För första gången dök ordet television upp på styrelsens bord sedan några Torsåkersbor fått sina TV-apparater skadade genom åsknedslag. Efter diskussioner om televisionens roll i samhället konstaterades att televisionen av allt att döma kommit för att stanna. Beslutades därför att en TV-apparat i försäkringshänseende skulle jämföras med en

radioapparat, varför ersättning kunde utbetalas vid skada.

Eldsjälar

I bolagets historia finner vi även en hel del eldsjälar, om den benämningen nu kan användas i sammanhanget. I bolagets ledning har under många år suttit några av våra mest kända och namnkunniga Torsåkersbor, bland annat:

John Forsman, P-E Hedlund, Nore Ferm, Viktor Grundvig och Herbert Eriksson.

Allt sedan bolaget såg dagens ljus har verksamheten präglats av mycket god ekonomi, delvis beroende på att det sällan brunnit i Torsåker.

Protokollsböckerna berättar att det med ett och annat undantag mestadels rört sig om mindre skaderegleringar. Den goda ekonomin möjliggjorde under en tid även förmedling av lån till försäkringstagare. Även Torsåkers kommun fick på sin tid ibland kommunkassan stärkt genom lån från det ekonomiskt välmående brandförsäkringsbolaget. Bolagets styrelse var också mycket noga i granskningen av sina försäkringstagare och de objekt som skulle försäkras. Den som var känd för att vara slarvig och ansvarslös i sin dagliga gärning löpte risk att inte bli godkänd som försäkringskund.

Möten på Flodins café

Styrelsens möten hölls under många år på Lydia Flodins pensionat och café i Torsåker. På hennes 70-årsdag den 2 november 1956 fick hon ta emot en särskild hyllning från Torsåkers Brandförsäkringsbolag för alla de år som hon trakterat styrelsen med ett utsökt kaffebord.

Sedan ett tjugotal år tillbaka är Torsåkers Försäkringsbolag delägare i Sockenbolagens Försäkrings AB som är ett service- och återförsäkringsbolag till de lokala för-

säkringsbolagen.

Nu vill Sockenbolagen förnya sig genom att byta namn till Dina Försäkringar. Torsåkers Försäkringsbolag har idag c:a 860 kunder i Torsåkers, Hofors och Ovensjö församlingar där man har koncession att försäkra egendom. Som försäkringstagare är man även idag delägare i bolaget med rätt att göra sin stämma hörd vid bolagsstämmen precis som förut. Bolagets nuvarande ordförande är Harald Larsson som traditionsenligt samlar sin styrelse c:a sex gånger per år. Allt är ungefär som det alltid har varit förutom att styrelsemötena inte längre kan förgyllas av doften från Lydia Flodins puttrande kaffepanna.

Efter material om Torsåkers Försäkringsbolag som sammanställts av Gustav Osmund.

Text: Staffan Berglind
Foto: Korpulenten

Byta eller icke byta

Hur skall man förfara med bron över Wallbyån i Wall längs väg 511? Det frågar sig både Vägverket och Hofors kommun sedan det nu står klart att bron är i så dåligt skick att den måste åtgärdas. Bron byggdes på 1930-talet och har ett visst kulturhistoriskt värde. Området där bron är placerad är klassat som riksintresse för kulturminnesvård samtidigt som väg 511 är klassad som historisk väg.

Bron har idag brister som visar att den börjar korrodera och läckage av vatten genom brobanepattan tyder på att isoleringen är otät. Skulle brobanepattan förbättras blir bron så tung att vägavsnittet måste klassas som BK2-väg vilket innebär viktbegränsningar för de fordon som skall passera. Idag har vägavsnittet BK1-bärighet och om denna skall behållas bör en ny bro sättas på plats, menar Vägverket. Inför detta har kommunen funderingar kring att göra en enklare reparation och klassa ner vägavsnittet till BK2 och därmed hänvisa större fordon till andra vägavsnitt. Frågan är under utredning.

Ut med Tokke, in med Hurum

Hofors kommun har hittat en ny vänort i Norge. Sedan 1988 har Hofors haft Tokke som norsk vänort. 2004 meddelade dock Tokke att man inte längre önskade något samarbete med Hofors varför vänortskommittén tvingades söka efter en ny vänort. Nu har man lyckats hitta Hurum som förklarar sig villiga att ha ett samarbete med Hofors. Hurum liknar också Hofors i flera avseenden. Hurum kommun har 8.800 invånare och liknar Hofors både vad gäller natur, kultur och dominerande industrier. Rent geografiskt ligger Hurum i södra delen av Buskerud Fylke, närmare bestämt sydost om Drammen mellan Drammenfjorden och Oslofjorden.

Tjuvaktiga jurister

Hur skall man kunna upprätthålla någon moral i ett framtida samhälle när morgondagens jurister och advokater stjälar som korpar? Det frågar man sig på universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund sedan det visat sig att det stjäls böcker från juridiska institutionens referensbibliotek som aldrig förr. Vid en inventering på universitetet i Uppsala framgick att av institutionens 6.700 böcker inom ämnet juridik hade 600 böcker spårlost försvunnit. De enda som har någon glädje av sådan litteratur är de studenter som vid universitetet studerar juridik för att bli nästa generationen av jurister. Värdet av de stulna böckerna i Uppsala uppgår till c:a 100.000 kr och situationen är ungefär likartad vid universitetet i Lund.

– Moralen hos de juridikstuderande har försämrats markant, säger universitetsbibliotekarien Olle Serin till tidningen Dagens Nyheter.

TAXI
STOR & LITEN

DIN RESA ÄR VÅRT MÅL

Tel: 0290-10041

WWW.TAXI107000.COM

HANSSON'S
KONDITIONERI

Rubinen Tel 27300

Beställ hos oss:
Smörgåsar - Smörgåstårter - Sallader
Tårter - Bakelser - Fikabröd

Rubinen Hofors Tel. 0290-27300

Lokaler & Lägenheter
Uthyras

Torsåkers
Bygg och Handel AB

Tel 0290-910 32
070-747 41 44

JIMMYS
DÄCK

Rönningsholmsv. 2 Torsåkers
Tel: 0290-42140 070-2142773

SANDVIKENS
STADSBUDSKONTOR
ALLA SLAGS
FLYTTNINGAR OCH
TRANSPORTER

Tel: 026-251090
Fax: 0290-10320

STORVIKS
JÄRNHANDEL AB
Gruvgatan 49, 81230 Storvik
Tel. 0290-10051

Öppet mån-fre 9-18 Lörd 9-13

Välkommen till oss
Vi har det mesta
till de flesta

Ellen Oja Välkommen
Ellen Oja

0290-402 16

Solbergaleden 16, 813 40 Torsåkers

Profilkläder • Presentreklam
Skyltar • Trycksaker

TORSÅKERS
Reklam & Konsult

Centralgatan 13 813 30 Hofors Telefon 0290-280 10
www.torsakersreklam.se

Full utdelning

Det blev god utdelning på den EU-razzia mot rattfyllerister som under ett par dygn i december genomfördes som en gemensam aktion av polis i hela Europa. Trots att aktionen aviserats i förväg, såväl via massmedia som genom andra kanaler, fastnade 9.660 bilförare i polisens nät.

I Sverige hade 0,4 % av dem som kontrollerades för hög alkoholhalt i blodet. Det var dock ingenting i jämförelse med Moldavien.

Där fick hela 11 % av dem som stoppats för kontroll lämna sina fordon vid väggkanten och ställa sig till polisens förfogande.

Inget dagisbehov i Vatikanen

Svenska kvinnor är fortfarande dåliga på att föda barn. Det framgår av FN:s födelsestatistik som nyligen färdigställts för år 2000 - 2005. Statistiken visar att den svenska genomsnittskvinnan räknat utifrån födelsetalen under åren 2000 - 2005 föder 1,6 barn under sin livstid.

2,2 borde det vara om befolkningen skulle hållas konstant med hjälp av födelsetalen. Därvid lägger sig den svenska kvinnan på samma nivå som sina medsystrar i Trinidad, Tobago och Storbritannien. Den slovenska kvinnan producerar endast 1,1 barn, slagen med knapp marginal av Vitrysslands 1,2. Den kinesiska kvinnan levererar 1,8 nya medborgare till sin eftervärld medan amerikanskan lägger sig på 2,2. För Filipinerna är siffran 3,8, Bangladesh 4,0 och Jemen 7,5. I toppen ligger de afrikanska kvinnorna som slår sina europeiska och amerikanska medsystrar med hästlängder. Den nigerianska kvinnan toppar världslistan med 8,0.

Till FN rapporterar ett land att man inte haft en enda födsel under åren 2000 - 2005. Det är Vatikanstaten som därmed intar den definitiva jumboplatsen i världsstatistiken.

Ökat krav på livsmedelstillsyn

1 januari 2006 började EU:s nya livsmedelsförordning att gälla vilket innebär utökade uppgifter för kommunerna vad gäller tillsyn. Länsstyrelsen har tillskrivit länets kommuner med förfrågan om hur man rustat sig inför EU:s nya krav. Hofors svarar att i kommunen finns c:a 75 objekt som man har att kontrollera och kommunen har låtit fortbilda sina inspektörer utifrån EU:s nya krav. Under 2005 har kommunen även anställt en miljö- och hälsoskyddsinspektör med inriktning på livsmedelstillsyn. Genom omprioritering inom miljö- och hälsoskyddskontorets verksamhet har resurser inriktats på livsmedelstillsyn i större utsträckning än tidigare.

Vi utför alla slags VVS-arbeten. Vi samordnar med snickare, plattsättare, elektriker och målare.

Ring Hofors VVS dygnet runt
Vi lämnar gratis offerter.

Vi utför plåt, ventilationsarbeten och teknisk isolering (brand, värme, kyla) med plåtbeklädnad
Hör av dig!
Tommy Tiensuu
Tel/fax 0290-40205 070-5929792

Torsåkers Elektriska
Bengt Stolpe
Tel. 0290-40135
Mobil 070-2488703

BERGSMANNEN
Tel. 0290 - 230 10

- * Hämtmat
- * A La Carte
- * Lunch
- * Hotellrum

Allt i Glas
Auktoriserat Bilglasmästeri

Lingwalls
Mek & VVS
Firman grundad 1903

Håkan Elfström
Prästhyttan
Tel. 0290-40071
Mobil 070-656 49 11

Korpögats vänner

Bidragen till Korpögat fortsätter att strömma in. I december-numret redovisades de 79 bidrag som då kommit in, varav 17 ville vara anonyma. Det hade till och med den 8 december kommit in 16.959 kronor. Nu redovisar vi bidragsgivarna från den 9 december till och med den 13 februari. Vi är överväldigade, och vi vet inte hur vi ska kunna tacka er för alla bidrag som nu fyllt på vår kassa. Hittills har det totalt kommit in 183 bidrag varav 40 givare vill vara anonyma. Korpögat har även prenumeranter i USA, som också skänkt ett bidrag till Korpögat. Som utflyttade Torsåkersbor är dom överväldigade över vår tidning som väcker många minnen från förr, och där dom får information om vad som händer i deras gamla hembygd nu. Hittills har det kommit in 39.937:- kronor, helt fantastiskt. Dessa pengar hjälper oss att finansiera förbättringar som underlättar arbetet på redaktionen och säkerställa fördrade kostnader för tryckning och distribution. Ni som vill ansluta er till Korpögats vänner kan skicka in ert bidrag på bankgiro 5601-8831. Mottagare är Torsåkers Sockenförening. Tack alla ni som hittills skänkt bidrag, och vi ser fram emot att få redovisa ytterligare bidragsgivare i mars-numret.

Alric Pettersson	Fam. Petersson	Lars-Göran o Elaine Berglund
Gun Jonsson	Erk-Anders i Eltebo	Helena Fagerlund och
Elsie Pettersson	Stina-Greta Gustafsson	Kent Johansson
E-B Ljung	Eric Andersson	Hans Berglund
Birgitta Larsson	Ingegerd Sigvardsson	Bernt Gustafsson
Karl-Gunnar Roth	Johnny i Ålbron	Karl-Erik Vesström
Monica Lemgart	Sigun Osmund	Karl-Johan Persson
M B Ohlsson	Helge Larsson	Rudolf Reumiller
Susanne Samuelson	Dagny Lundin	Anette o Kenneth Landin
Sören Sundberg	Tore Ångh	Leif Hillberg
Kenth Malmström	Kerstin o Lars-E. Holmgren	Astrid Nirs o Göran Bergström
Fam Larsson, Wall	Rickard o Ingrid Wallberg	Sten Högnelid
Marianne o Bengt Olsson	Svea Strid	Göran Sjöström
A. Lindell	Margit Morell	Lennart o Gun-Marie Lindqvist
Astrid Westberg	Sune o Ewa i Malmjärn	Ingvar P.
Stig Johansson	Ingrid o Sven-Erik Andersson	Ann-Britt Ström
Fam Larsson	Janet o Olle Holmstedt	Inger o Anders Marklund
Birgitta Holmquist, Eric Thölix och	Christer Johansson	Tommy Karlsson o Anna Hodin
Kerstin Thölix	Alice Persson	Elna Ekman
Hildur o Knut Larsson	Roland o Britt-Marie Lundén	Gerd o Lars-Bertil Helmersson
Lasse Björkman	P Å Olsson	Fam. Svedén
Anna-Lisa Roxström	Gun o Sten Hodin	Carina Einarsson
Eivor Nordin	Marianne Hellborg	Berit Bergström
Britt-Marie Larsson och	Fam. Lind/Dannberg	Göran o Kerstin Ottosson, USA
Yngve Hadin	Lennart Strid	Margareta Sundin
Lilly Wikholm	Fam. Liiv/Lademyr	Agne Hedbom
Fam. Ingegerd o Göran Juhlin	Greta Elfström	Rolf Grönlund
Bagghyttebor	Inge Löthblom	Eva Ihlund

Allt fler och fler tar möbelvägen till Hofors

Nu större urval än någonsin:

- 30 skinngrupper
- 40 soffgrupper i tyg
- 30 bäddsoffor
- 40 matgrupper

TIGRÉNS
möbler ab

Öppet: Måndag-fredag 10 - 18

Lördag 10 - 14

Tel. 0290 - 270 80

www.tigrensmobler.se

Hoppsan - föreningen fanns inte...

Hyresgästföreningen Torsåker hade kallat sina medlemmar till årsmöte. Uppslutningen var så gott som obefintlig, troligen på grund av att någon sådan förening inte existerar.

Ordföranden för hyresgästföreningen i Hofors, Reima Wårvik hade egentligen kallat till ett generellt medlemmöte och inte ett årsmöte. Detta för att försöka bilda en lokal förening i Torsåker. Det visade sig att kallelsen var fel utformad. Alla hyresgäster i Hofors kommun som är medlemmar i Hyresgästföreningen hör till huvudavdelningen i Hofors. I Hofors har man bildat flera lokala föreningar, där hyresgästerna gemensamt värnar om just sitt område.

Lokalförening i Torsåker...

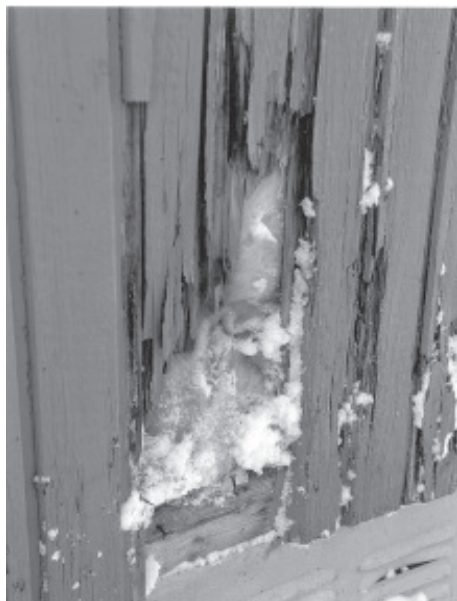
Om en lokal förening också bildas i Torsåker, kommer hyresgästerna där lättare att kunna framföra sina åsikter till styrelsen i Hofors, som är de som har ansvar att förhandla med hyresvärd. De lokala föreningarna är viktiga för de boende, anser Reima Wårvik. De allra

flesta hyresgästerna i Torsåker har Hoforshus som hyresvärd, och Hyresgästföreningen är mån om att tillvarata hyresgästernas intressen gentemot dem. Det framkom att hyresgäster i Torsåker kollektivt skrivit under en skrivelse som ställts till Hoforshus, men att de fortfarande, efter mycket lång tid, ännu inte fått något svar från Hoforshus.

Reima Wårvik undrade varför ingen kontaktat Hyresgästföreningen i Hofors, men det var det ingen som tänkt på. Han poängterade vikten av att medlemmarna ska känna till att Hyresgästföreningen står på hyresgästernas sida, och att de har befogenhet att agera mot en hyresvärd. Många hyresgäster är inte medlemmar idag, och det är synd då påtryckningar för förbättringar bättre kan ske om medlemmar går ihop, säger Reima Wårvik.

Många kanske tycker att medlemsavgiften är hög, men det är väl använda pengar för att skapa ett tryggt boende och att som hyresgäst slipa "bråka" med en hyresvärd, avslutar Reima Wårvik. Hyresgästföreningen i Hofors är fast besluten att försöka bilda en lokal förening i Torsåker och ska göra ett nytt försök framåt våren, då med korrekt information vid uppropet.

Text: Margareta Skogsberg
Foto: Privat

Här finns det jobb för Hyresgästföreningen. Bilden visar ett förråd på Spelmansvägen.

Upp till 30 000 i bidrag när du installerar en Thermia värmepump!

Nu är det drömlige för dig som funderar på värmepump! Från och med 1 januari 2006 kan du som byter från direktverkande el till berg-, mark- eller sjövärmepump få upp till 30 000 kronor i konverteringsstöd. Du som byter från oljepanna kan få upp till 14 000 kronor. Ansökan om stöd gör du hos Länsstyrelsen. Mer information hittar du på www.boverket.se
Sök på ordet konverteringsstöd.

Nu har du chans att söka bidrag för din Thermia Värmepump.

Kom in så berättar vi mer.

www.thermia.se

VÄRMEPUMPAR
Berg • Mark • Sjö

Välkommen till oss i Storvik - Du också...

Wiiks Rör AB
Comfort-butiken

Magasinsgatan 20 • Storvik
0290-316 10, 316 30, 317 00 • Fax 0290-121 60

Elever lockas till gymnasieskolor

Det blåser snåla vindar kring landets gymnasieskolor. Gymnasieelever har blivit något av hårdvaluta i en värld där alla skolor vill ha så många elever som möjligt för att klara sina ekonomiska ramar. Tomma bänkar är idag en dystert syn för en gymnasierector.

Nu kommer även friskolorna på stark frammarsch. Deras chans att få elever är att ta marknadsandelar från de kommunala skolorna och från andra friskolor. För Hofors kommun skall Björkhagsskolan försöka hålla den gymnasiala fanan högt för att kommunen skall kunna säga sig ha en egen gymnasieskola. Därutöver finns Torsåkers Friskola med gymnasieprogram inom ramen för sarskolan. Av de 17 nationella program som ingår i gymnasieskolan har Björkhagsskolan sju program vilket är förhållandevis mycket för en kommun av Hofors storlek.

Dystert provval

Efter höstens provval såg det riktigt dystert ut för Björkhagsskolan då ovanligt många elever valde gymnasieprogram i Sandviken, Gävle och Falun. Då eleverna nu gjort sina slutgiltiga val är bilden betydligt ljusare.

– Förra året lyckades vi få in 48 % av alla kommunens elever från årskurs nio. Nu fick vi 63 % vilket procentuellt är mer. Antalet elever blir dock mindre eftersom elevunderlaget är mindre på grund av skillnader i årskullarna, berättar Björkhagsskolans rektor Mats Berglund, och tillägger:

– Idag finns fler gymnasieplatser än antalet elever. Nya skolor tillkommer hela tiden. Det innebär i

Mats Berglund och Susanne Haglund

praktiken att en del skolor kommer att försvinna genom självgallring.

Framtidsgrupper

En rejäl flaskhals för gymnasieskolorna inträffar år 2010 då en svacka i befolkningsutvecklingen kommer att slå hårt mot alla gymnasieskolor i Sverige. Även Björkhagsskolan drabbas och kommer att förlora åtminstone två klasser till följd av att barnafödandet i Sverige under några år på 1990-talet gjorde en rejäl djupdykning. Hur rustar man sig för det?

– På Björkhagsskolan har vi inrättat Gymnasieskolans framtidsgrupp med bland annat medlemmar från de politiska partierna. Vi följer utvecklingen och skall försöka möta situationen på bästa sätt, säger Mats Berglund och menar att 2010 – 2012 ser det kritiskt ut. Men sedan räknar man en uppgång igen då den demografiska kurvan börjar peka uppåt. Nästan alla kommunens högstadiееlever träffar Susanne Haglund som är kommunens studie- och yrkesvägledare, det som tidigare kallades för syo.

Hennes uppgift är att informera eleverna om gymnasieskolans olika program och lotsa eleverna rätt i programfloran. Det gör hon bland annat i samarbete med elevernas föräldrar, ett samarbete som hon tycker fungerar bra.

– Ibland kommer föräldrarna med då vi pratar om elevernas gymnasieval och det är givetvis värdefullt, säger Susanne Haglund. Hon berättar vidare att ca 40 % av eleverna redan brukar vara klara över sitt val då hon möter dem. Andra elever behöver kanske lite vägledning inför frågan om vad man passar för och vilka utbildningsvägar som finns. Kan man då vara opartisk då man i ett kärvt ekonomiskt klimat har den här uppgiften i en liten kommun som Hofors? Ligger det inte nära till hands att hon i sin roll försöker locka in eleverna i kommunens egen gymnasieskola? Men det avvisar hon bestämt:

– Min uppgift är inte att marknadsföra Björkhagsskolan. Jag skall vara stöd för eleverna i deras frågor kring programvalet

oavsett i vilken kommun de olika gymnasieprogrammen finns, säger Susanne Haglund.

Skolor raggar elever

Mats Berglund berättar att det finns skolor med rent spektakulära metoder för att ragga elever. En skola i Hällefors dök upp i Hofors med erbjudanden om egna bussresor till Hällefors för dem som ville komma till gymnasiet där. En skola i Falun lockar eleverna med att de får äta på restaurang ute på stan istället för i skolmatsal. Falu Frigymnasium marknadsför sig hårt på Internet och erbjuder eleverna skraddarsydd utbildning med hjälp av ett individuellt elevkonto med möjlighet till praktiktjänst utomlands. Vad har då Björkhagsskolan att erbjuda i kampen om eleverna?

– Vårt mål är att eleverna efter avslutad utbildning skall kunna se tillbaka på en trevlig och bra studietid med möjlighet att gå vidare till ett arbete eller till ytterligare studier, säger Mats Berglund och menar att bekräftelse finns på att man lyckas i det avseendet.

– I en genomsnittlig svensk gymnasieskola går 75 % av eleverna ut med godkända betyg medan övriga elever på ett eller annat sätt misslyckas med sina studier. Hos oss lämnar 80 % av eleverna skolan med godkända

betyg. Vi ligger också klart över genomsnittet vad gäller elever som går vidare till högre studier, säger Mats Berglund.

Utbildar arbetskraft

En av gymnasieskolans uppgifter är att leverera utbildad arbetskraft till ortens företag. I Torsåker finns flera småföretag som startats utan bidrag och som går ekonomiskt bra men som inte har någon framtid eftersom ingen kan ta över dem då den äldre generationen försvinner. Ett av företagen gav upp för två år sedan varvid fyra arbetstillfällen försvann. En av orsakerna är byråkratiskt krångel vid förmedling av lärlings- och praktikplatser samt en allmän uppfattning om att allt i Hofors kommun skall koncentreras kring industrin. Vad kan Björkhagsskolan göra åt det?

– Det här problemet är vi medvetna om. I våra program försöker vi också ingjuta entreprenörskap hos eleverna. Alla nationella program ger dessutom högskolekompetens vilket underlättar om man mitt i livet måste byta yrke, svarar Mats Berglund och tillägger att här finns ett problem att lösa även om det i första hand är en fråga för politikerna.

Många gymnasieelever, särskilt de som bor i Torsåkers byar, upplever

resesituationen som jobbig under gymnasietiden. Vad kan Björkhagsskolan göra för dem?

– Problemet är känt och vi gör vad vi kan för att underlätta för våra Torsåkerselever. Vi har även varit inne på frågan om att skaffa en egen buss för att underlätta situationen för dem som har det värst i det avseendet men hittills har vi inte haft den möjligheten, svarar Mats Berglund och understryker att det här är ett problem man jobbar på.

Isabelle Gustafsson från Kalvsnäs är elevrådets ordförande på Hagskolan. Hon är väl insatt i hur snacket går på skolan i fråga om gymnasievalet. Själv har hon sökt estetiska programmet i Sandviken och funderar även på att tillsammans med en kompis från Barkhyttan hyra lägenhet i Sandviken för att komma ifrån det eviga reseproblemet för Torsåkers bybarn. Vad är det som styr Hagskolelevernas val av gymnasieprogram?

– Det styrs helt av det yrke man vill ägna sig åt. Förr valde man kanske gymnasielinje i Sandviken för att man ville komma till stan. Så är det inte nu, säger Isabelle.

Reportage: Margareta Skogsberg & Staffan Berglind

HOFORS
AutoService AB
VOLVO RENAULT

**Hyrbilar
Service
Reservdelar
Bilplåt**

Faluvägen 73, Hofors
Tel. 0290-230 30
Fax 0290-232 33

HOFORS
SPARKÖP

Faluvägen Tel. 262 44
Rubbena Tel. 248 53

HOFORS AUTOLACK
Hofossvägen 141, Barkhyttan. Tel 0290-800 84

**Billackering
Lackskador - Plåtskador**

Garanti på alla jobb

Ugnslackering - Plåtverkstad -
Plastpreparationer -
Lackförseglingar - Försäljning
av billacker och grundmaterial

www.hoforsautolack.se

Osmunds
DAMKLÄDER

Öppettider:
Karin Osmund Tisdag-fredag
Tingsgatan 16 Storvik 10.00 - 17.30
Tel: 0290-10218 lördag 10.00 - 13.00

M. Hillers Snickeri AB
MÖBELSNICKERI

Långbacksvägen 7
Hästbo - Torsåker
Tel. 0290 - 423 68

Svartjobbare i Torsåkers skogar

“De veta ej, de tröga, de lärda, de rika, vad livet är om natten i vildmarkens barm”... Så skaldade Dan Andersson en natt då han vaktade sin kolmila någonstans djupt inne i skogarna i Grangärde finnmark.

Orden hade lika gärna kunnat diktas av Jonny och Kristoffer Skogsberg som en kall vintervecka vred klockan tillbaka några decennier och begav sig ut i skogarna kring Torsåker för att kola en mila.

Jonny och Kristoffer är välkända i Torsåker för sitt intresse och sina kunskaper om järn och smide. Interesseset för järnet har nu vidareförädlats till intresse för kolning.

– Vårt mål är att kunna göra vårt eget järn och då måste vi ha kol. Givetvis vill vi också kunna tillverka vårt eget kol, berättar Jonny. Det började förra vintern då bröderna lite på prov kolade ut en liten mila vid Bäckebo. Det gick bra och därför restes en mila även i år. Det blev en fem-famnar mila, avsevärt mindre än de traditionella milorna på den riktiga kolarepokens tid.

– Dåtidens milor var vanligtvis på 16 famnar, ibland ända upp till 22, berättar Jonny.

Viktig kunskap

För att sätta upp en mila behövs kunskap. Denna kunskap hämtade bröderna främst från en bok om kolning från 1814. Jonny och Kristoffer har även en äldre släkting med kunskap om kolning. Efter att ha studerat ämnet vågade man sig slutligen på experimentet. Först skulle kolveden huggas och läggas upp för torkning. Några månader senare skulle milan resas och här var det noggrannhet som gällde.

Kolveden restes efter givet mönster med lutning in mot milans mitt. Lutningsvinkeln måste vara exakt. Efter resningen täcktes milan med granris för att sedan täckas ytterligare med jord. Det var lite av högtid då milan tändes. Hur skulle det gå?

– Den mest kritiska tiden är de tre första dyggen efter tändningen. Då får ingenting gå fel, berättar Kristoffer och tillägger att blir det spränggas i milan kan milan slå. En slående mila är kolarens mar-

dröm. Då har allt jobb varit förgäves.

Dåligt med sömn

Jonny och Kristoffer övernattade några dygn i en skogshuggarkoja med ständigt vakande över milan. Det blev dåligt med sömn men själva upplevelsen var desto rikare. Efter drygt en vecka började kolet bli klart. Under hela tiden hade Jonny och Kristoffer kunnat följa kolningsförloppet genom att studera röken från milan.

Jonny Skogsberg

– Det finns sju olika sorters rök som kommer från en mila. Genom olika färger och olika beteenden hos röken kan man se hur milan mår och hur långt processen har framskridit, säger Jonny med ett tonfall som gällde det att ha omsorg om ett spädbarn.

Ekologiskt kol

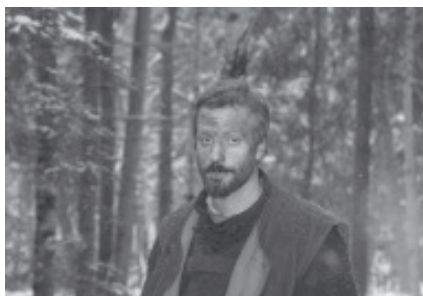
Då milan var klar fick man ut 4 – 5 kubikmeter kol som nu skall ösas upp i säckar och tjänstgöra som grillkol. Det är inte vilket kol som helst. I modern terminologi skulle det kunna kallas för ekologiskt kol. Kristoffer är nämligen också intresserad av att köra med häst i skogen, en kunskap som kom väl till pass i arbetet med milan.

– Veden har fällts med bågsgåg, dragits ihop för hand och körts fram till milan med häst. Med en

Stomme till kolmila

gammal hederlig barkspade har vi strimlat bort en bit av barken för att få bättre torkning. I processen från råmaterial till färdig produkt har det inte startats en enda motor. Allt har skett enligt naturens egna lagar och med en kunskap som vi fått i arv från tidigare generationer, berättar Kristoffer.

Kristoffer Skogsberg

Varför gör man då något sådant här? Jonny tar sig om hakan och ser lite konfunderad ut:

– Man vill ju ha något att göra på semestern och man slipper gå på gym för att träna sina muskler. Sedan handlar det om att odla kunskap. Då en mila sätts upp är det bra att veta vad kolet skall användas till. Skall man koka järn måste kolveden vara av gran. Björk innehåller fosfor som definitivt inte är

Hett arbete utan milersättning

bra för järnet, säger Jonny. Kristoffer håller med och tillägger: – Det ger en inre tillfredsställelse att stå där framför kolhögen och veta att det här har vi gjort alldeles själva med hjälp av en kunskap som egentligen inte hör hemma i dagens samhälle. Sannolikt blir det flera milor för Jonny och Kristoffer.

– Någon gång vill vi göra en liggmila som bygger på en helt

annan teknik. Den är lättare att sköta men tar längre tid att kola ut, säger Jonny.

Även en gammal hederlig tjärdal finns med i planeringen innan det är dags för bröderna att ta itu med huvudnumret i tillverkningskedjan, att koka sitt eget järn med hjälp av sitt eget kol.

Text: Staffan Berglind
Foto: Korpulenten & Dunja Kalk

Nu är kolen ur milan tagen...

Friskolan utökar

Friskolan i Torsåkers bygdegård har nu utökat elevantalet från en elev till fyra. Senare i vår räknar man med att kunna ta in ytterligare en elev om det behövs. Man har även utökat med en tredje lärare.

Som mest har dom tillstånd att ta in tjugo elever men vill ligga på ett elevantal runt tolv. Just nu är de nöjda med de elever som de har och vill utöka lite i taget. Man vill inte bli för stora utan kunna ha den nära kontakt man har med eleverna i dag. Friskolan behövs, tycker dess personal och räknar med att kunna utöka.

Det finns bra utrymmen med mindre rum som passar en liten skola.

Text: Bodil Landin
Foto: Anne Landin

Restaurang
Cross Over
Catering för vardag och fest

Catering
Specialarrangemang
Bröllop
Firmafest
Privata fester
Examen & Dop

Välkommen till oss!

Gösken Alá Catering AB
Ingela Sigvardsson
Långnäs
813 91 HOFORS
Tel. 0290-850 60
Mob. 0707-225 894

Elda med pellets!
Det är billigare
än du tror

Pell-kam
Innovation
www.pellkam.se

Konserv

4 mars klockan 17.00
Torsåkers Bygdegård

Konserv är en nyskriven musikal med inslag av folkmusik, kammarmusik och jazz. Handlingen utspelar sig i en festlokal på landet där några medlemmar i en kör ska ha en repetitionshelg med festligheter i form av mat och dryck och då råkar de ut för ett elavbrott.

Det är en berättelse om gammal kokkonst kontra dagens snabbmatskultur, om relationer, kärlek, karriär, prioriteringar, plikt-känslor och kulturkrockar. I pausen finns tillfälle till provsmakning och till att bekanta sig med gamla köksredskap. Du/Ni som publik kan även ta med er udda eller mycket gamla köksredskap och få reda på hur man använde dom.

Pris 100 kronor vuxen / 50 kronor ungdom
10 kronor scenpassrabatt

För information och bokning,
ring Birgitta Zettlin, 0290-86151

Staffans krönika

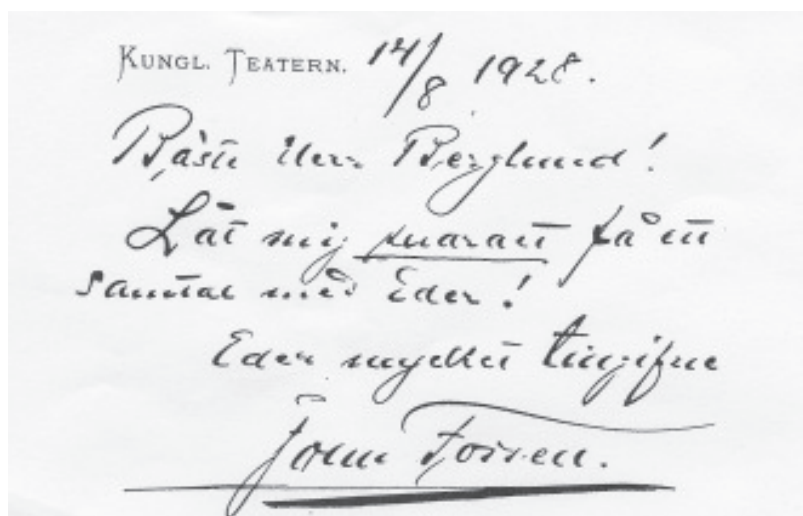
På juldagen 2005 avled operasångerskan Birgit Nilsson i sitt hem i Skåne och en av operavärldens mest uppskattade röster tystnade för gott.

Vad som är mindre känt kring Birgit Nilsson är att hon indirekt hade anknytning till Torsåker. Möjligen hade hon gått genom livet helt okänd om det inte varit för Torsåkerssonen Joel Berglund som från en enkel tillvaro i Prästhyttan hamnade på operavärldens närmsta tiljor och som avslutade sin kometliknande världskarriär som chef för Stockholmsoperan.

Nya förmågor

Som operachef skulle han bland annat sörja för återväxten inom operakonsten varför han ständigt var på jakt efter nya förmågor. Genom vänner och bekanta hade han hört talas om det musikaliska underbarnet Nilsson från Skåne som hade perfekt gehör och som med sin röst häpnat sin omgivning sedan treårsåldern. Efter att ha hört henne sjunga insåg Joel Berglund att här fanns något att satsa på inför framtiden.

Han insåg också att hon behövde lite draghjälp för att komma fram inom den klassiska sängkonstens domäner då hon kom ifrån en lika enkel miljö som han själv var sprungen ur hemma i Prästhyttan. Att komma till Stockholm på den tiden och göra entré i de finare salongerna kunde vara nog så knivigt för den som blivit född till världen med jord under naglarna. Tack vare Joel Berglunds engagemang för Birgit Nilsson lyckades han få in henne på operaskolan som blev hennes avstamp inför livet som sängerska. Joel Berglund och Birgit Nilsson hade mycket gemen-

Denna not fick Joel Berglund av John Forsell

samt. Båda älskade Wagner. Joel Berglund själv hade blivit upptäckt på precis samma sätt av operachefen, John Forsell.

Ökänd chef

Då Forsell under en sängkonsert första gången fick höra Joel Berglund sjunga skickade han genast fram en lapp till honom med texten:

“ Bäste herr Berglund! Låt mig snarast få ett samtal med Eder! Eder mycket tillgifne John Forsell ”

Det hörde inte till vanligheterna att John Forsell uttryckte sig så. John Forsell var själv en av dåtidens mest framstående sängare. Han ställde enorma krav på sina elever och var ökänd för sina okänsliga kommentarer om andra sängare. Än idag går historier på Stockholmsoperan om hur både manliga och kvinnliga operaelever kommit springande ut storgråtande från repetitionerna efter att ha blivit verbalt avrättade av John Forsell.

Elak kritiker

En gång skulle en ung kyrkosängerska medverka vid en välgörenhetskonsert i Stockholm.

Inför konserten tog hon mod till sig och skrev ett brev till John Forsell. Hon berättade att hennes främsta dröm var att komma in vid operan. Det skulle glädja henne mycket om herr operachefen ville komma och lyssna på henne. Innan konsertens början stod hon i skymundan och spanade ut bland publiken för att se om brevet givit något resultat.

Jodå, John Forsell satt där i egen hög person mitt bland de övriga åhörarna. Hon såg sin chans och ansträngde sig till sitt yttersta för att göra ett så fulländat framträdande som möjligt. Då applåderorna klingat ut letade hon upp John Forsell och tackade honom för att han kommit. Förväntansfullt frågade hon om hon skulle kunna få användning för sin röst i framtiden, varvid svaret blev:

– Det kommer ni säkert att få, om ni hamnar i sjönöd...

Som framgår av den berömda lappen hade Joel Berglund bättretur hos John Forsell än vad som var fallet med den omtalade kyrkosängerskan. Joel Berglund fick även 1949 efterträda Forsell som operachef. Från den posten gav han oss Birgit Nilsson. Det tackar vi för.

Insändare:

Det är lika roligt varje gång som Korpögat trillar in genom lägenhetens brevinkast.

I det senaste numret finns en bild på en ung dam samspråkande med en yngre herre framför en kolmila. Detta dubbelexponerade fotografi kände jag mycket väl till, eftersom jag redan som barn sett det i mina föräldrars fotoalbum. Jag tog med mig tidningen (som vanligt) till min 90-årige far, Arthur Pernholm, och frågade honom om han kände till något mer om bilden. Han kunde då berätta att den unga damen var min mor Karin, som då hade flicknamnet Löf, och att mannen var en nära vän till henne som hette Boris

Zetterberg. Enligt pappa hade de gjort en promenad upp till milan, kanske för att hälsa på någon av kolarna där. Troligen är det Karins far Axel Löf som finns med i den märkliga, kanske medvetet gjorda dubbelexponeringen, i så fall står han i mitten med Axel Hedlund och sin son Oskar vid sin sida. Boris var således ingen av kolarna. Min morfar Axel och mormor Gina bodde i ett hus, som fortfarande står kvar nära idrottsplatsen, och morfar kunde därför titulera sig som "hemmansägare" vilket jag tyckte

var en mycket fin titel när jag var liten. Karin hade träffat Boris i Missionsförsamlingen, där han spelade fiol och var son till körledaren. Han flyttade senare till Gävle och gifte sig med en annan flicka, namnet okänt, men hon var på avstånd släkt med Arthur, för vilken det därmed blev fritt fram att ta över friarerollen.

Min far Arthur, som är bror med Nils Persson i Hoo, gifte sig med Karin 1942. Paret flyttade då från Torsåkerstrakten och bosatte sig något senare i Sollentuna strax norr om Stockholm där vi tre barn växte upp. För två år sedan avled mamma Karin vid 90 års ålder. Pappa som nu också hunnit passera de 90 har tills i år bott kvar i det egna radhuset, men vårdas efter en besvärlig fallskada sedan ett halvår på ett hem för äldre i Rotebro, där han med lika stor förtjusning som jag bläddrar i Torsåkers trevliga sockentidning!

Vänliga hälsningar
Bengt Pernholm

PS Nästan granne med mig bor fotografens son Per Agne Erkelius. Världen är bra liten. /DS

Missnöjda medborgare

Hofors kommun har det senaste året klarat sig mycket bra i de enkäter som gjorts för att spegla klimatet i skolor och förskolor.

Däremot gick det sämre i den medborgarundersökning som kommunen deltagit i som skall spegla hur nöjda medborgarna är med sin kommun. 1000 personer i åldrarna 18 – 84 år har fått svara på frågor om vad man tycker om Hofors.

Svarsandelen blev 65 % och de svar som gavs var inte direkt glädjande för kommunen.

På frågor kring Hofors som en plats att bo och leva på är Hoforsborna något mindre nöjda än genomsnittet för de 39 kommuner som ingick i undersökningen. Lika blev resultatet i frågor kring kommunens verksamheter.

Påfallande låga betyg delades ut till räddningstjänst samt till gator och vägar.

Hoforsborna är inte heller nöjda med sitt inflytande i Hofors kommun. Inom områdena gymnasieskola och fritid-idrott är dock

Hoforsborna mer nöjda än vad fallet är i övriga kommuner som deltagit i undersökningen.

Kommunstyrelsen har granskat resultaten och konstaterar att undersökningen bör behandlas i Färdplansgruppen samt i kommunledningsgruppen.

Även nämnderna bör ges möjlighet att ta del av undersökningen. En ny undersökning är planerad inom tre år.

Förskolebarnens årliga maskis

Ordet maskerad för oftast tankarna till Gustav III:s tragiska död i Stockholm 1792.

Men inte i Torsåker. Här står begreppet maskerad för förskolebarnens årliga maskerad på Bygdegården som i år gick av stapeln för tredje året. Ett arrangemang som bara växer.

– Första året kom 25 barn. I år har vi fått 85 anmälningar. Även familjer som flyttat från Torsåker kommer för att vara med på maskeraden, berättar Lotta Åberg, ordförande i förskolebarnens föräldraråd som står för arrangemanget. Till förskolebarnens föräldraråd vänder man sig om man är missnöjd med något vad gäller förskolan.

– Vi kände att vi måste göra något positivt också. På somrarna finns många arrangemang för barn i den här åldern. På vintrarna finns

nästan ingenting. Därför bestämde vi oss för att ordna med maskerad, berättar Lotta Åberg.

Även fika och underhållning ingick i programmet. Många olika skepnader dök upp i utstyrselar där endast fantasin sätter gränser. Bland flickorna noterades bland annat häxor, katter och fagra prinsessor samt en liten ko som förskräckt

Liten men stark

Vänta bara till nästa år, då ni...

bevittnade föreställningen från mammas knä. Hos pojkarna rådde lite mer actionliknande stämningar, alltifrån vikingar och riddare till ett och annat skräckinjagande monster. Lotta Åberg berättar att barnen talar om maskeraden under hela året, så fortsättning lär följa.

Reportage: Staffan Berglind

Fotograf: Okänd

Vet ni var?

Detta är en plats i centrala Torsåker. Byggnaderna står fortfarande

kvar men har förändrats med tiden. **Gissa var!!!**

Lösningen kommer i nästa nummer av Korpögat.

Fotoklubben

Befordran av postorderpaket

Förväntar du dig att få hämta ditt paket på Tor Center då du skickat efter varor på postorder? Då kan du bli besviken. Olika postorderföretag har nämligen olika avtal med olika transportörer. Bor man i Torsåker och inte sköter sin beställning på rätt sätt kan man få hämta sitt paket på Prix i Hofors istället för på Tor Center. Vissa postorderföretag har numera tecknat transportavtal med Privpak som är en underavdelning till Schenker. Dessvärre finns inte Torsåker med på Privpaks karta.

De paket som skall befordras med Privpak till Torsåker kommer således till Prix i Hofors där de måste avhämtas av adressaten.

De flesta postorderföretag har dock på beställningssedeln en liten ruta att kryssa i för den som vill ha postbefordran. Kryssar man i den rutan kommer paketet till Tor Center och inte till Prix. Det gäller bland annat postorderföretaget Haléns, så här gäller det att hålla tungan rätt i mun då man gör sin beställning.

Utskälld efter noter

Det kan ha sina risker att kränka en jägarkår. Det vet byggnadsnämndens ordförande Jim Salomonsson (s) i Ragunda kommun som fortfarande blir utskälld efter en artikel publicerad i Östersundsposten för tio månader sedan. Där kunde man läsa att byggnadsnämnden med Jim Salomonsson i spetsen avsåg att införa en särskild registreringsavgift på 500 kr för älg-torn. Motiveringen var att kommunen måste hålla koll på alla byggnader som uppförs utanför stadsplanerat område.

– Att kontrollera och registrera kostar pengar och det är inte mer än rätt att den som orsakar kommunen kostnader även måste ersätta dessa, menade Jim Salomonsson i artikeln.

Samtidigt uppmanade han alla jaktlag i kommunen att inkomma med förteckning över uppsatta älg-torn. Oj vilket liv det blev. Första samtalet kom halv sex på morgonen och nu har det skällts, bråkats och hotats i snart ett år. Förvånansvärt få jägare tog någon notis om det datum som gällde då artikeln publicerades, vilket var 1 april.

Kulturskolan minskar

Kulturskolan har i likhet med övriga verksamhetsgrenar under UAFK avlämnat sin årsberättelse för 2005. Där konstateras att antalet elever i kulturskolan minskar. Blockflöjt brukar vara ett vanligt inslag i musikskolans verksamhet. Antalet blockflöjtelever var 29 år 2001, en siffra som minskat till 6 år 2005. Till sång, elgitarr och gitarr är det kö. Minskat elevantal innebär också minskade intäkter, vilket påverkat kulturskolans verksamhet. Målen anses ändå vara nådda inom de ämnen man har, musik, dans, drama och bild & form. Man påpekar att om Hofors vill vara en vänlig kommun bör man se till att värna om Kulturskolan.

Butiken mitt i byn

Paketutlämning
ATG ombud
Svenska Spel
Apoteksutlämning

Öppet
Måndag - Fredag 9:30-20:00
Lördag: 9:30-19:00
Söndag: 11:00-19:00

Svensk Kassaservice
Måndag - Fredag 13:00-17:30
Lördag: 10:00 - 14:00

Nu finns LB-Fritid i samma lokaler som macken

Öppettider:
Mån. - Fre. 08.00 - 20.00
Lör. - Sön. 09.00 - 20.00
Tel. 0290 - 402 15

AT Bildelar Hofors
Storgatan 33

Tel 0290-20220

www.adcenter.nu

Din lokala leverantör av villaolja & diesel

Lars Lindroths Åkeri
Tel. 070 -37 000 26, 0290-401 15

Rosmarie Mähler
Leg. Veterinär

Mottagning i Hofors efter tidsbeställning
Centralgatan 32 Tel 070-746 51 53

Knuttinrade stugor i önskad modell

STIGS SMÅSTUGOR
Kalvmarksvägen 41
811 95 Järbo
Tel. 0290 - 704 98
Fax 0290 - 710 88

Sockenflaggan

Nu går det att köpa sockenflaggan hos Korpögat. Den stora flaggan som passar till flaggstång kostar 1000:-. Den lilla fasadflaggan kostar 300:-. Till fasadflaggan medföljer en stång och en svensk flagga.

Ett presenttips, köp en sockenflagga!

Tel: 0290-40887, 40050

ABF:S STUDIEPROGRAM för vintern och våren 2006 BILDA DIG EN UPPFATTNING!

DATA CIRKLAR

DATA Grundutbildning för dig som är nybörjare
Steg 1 och 2

WEBBDESIGN

Lär dig att på ett enkelt sätt skapa din egen webbsida för nybörjare/datorvana

DIGITAL FOTO/BILDHANTERING - datorvana

Dataledare: Lars Wiklund, Ulf Karlsson, Catrine Tangen

SPRÅK CIRKLAR

SPANSKA för nybörjare

SPANSKA för dig som läst någon termin tidigare

Ledare: Pedro Ramirez

Vi återkommer med annons angående dag, tid & plats

“Hobbyodling i växthus”

I ett hobbyväxthus kan vi förlänga sommaren och odla allt från tomater till persikor. ANNICALARSDOTTER berättar om utrustning inredning och odling i hobbyväxthus.

ÖVRIGA STUDIECIRKLAR

SLÄKTFORSKNING för dig som är nybörjare

Här får du lära dig att komma igång med släktforskning.
Torsdag kv

Ledare: Ulf Karlsson

INRE BILDER Efter en stunda avkoppling till musik, målar vi bilder och avslutar med att samtala om bilderna.
6 sammankomster

SKULPTERAMEDLERA

Torsdag kv

3 SÖNDAGAR MED FÄRG

Ledare för Inre bilder, Skulptera med lera och 3 söndagar med färg: Iris Santén

KERAMIK Ta chansen nu. Vi startar en helt ny grupp, så passa på att prova på drejning

Ondag kv

Ledare: Majlis Alm

Vill ni starta ett eget ROCKBAND?

ABF hjälper till, så klart! Titta in och kolla, vi har allt ni behöver: träningslokal, instrument, inspelningsstudio och ledare och det är helt gratis!

VÄLKOMNA

med anmälningar och förfrågningar till

ABF HOFORS

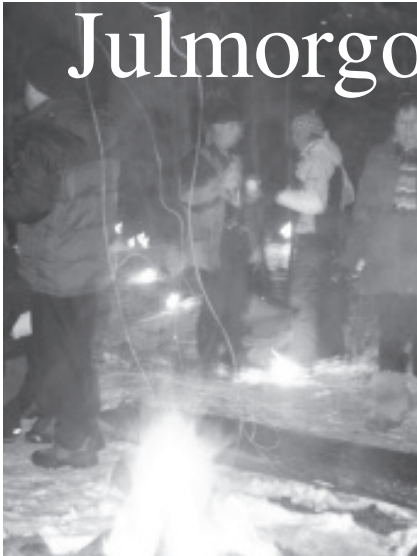
tel. 0290-76 50 64, 76 50 62

E-post: abf.hofors@abf.se

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

Julmorgon på berget

För tio år sedan fick Bernt Jonsson, Anders Björnsson och Krister Johansson en idè. De hade tröttnat på att åka till Hofors varje julaftons morgon för att gå på en julpromenad. I stället ordnade man en egen julmorgon uppe på Lindforsberget. Det första året kom det ett fyrtio-tal personer, sen har det bara blivit fler och fler och nu brukar det va-

ra mellan hundra och hundra-femtio personer.

År 2005 var det tio års jubileum. En enda gång har man fått ställa in på grund av för kallt väder. Byborna får köpa facklor nere vid motionsspårets början. Därefter går man leden upp till grillplatsen där det bjuds på varm glögg, korv

med bröd och godis, av självas-te jultomten. Hela arrange-mandet är sponsrat av lokala företag så det kostar inget mer än att man får köpa sin egen fackla.

Det hela är väl organiserat och det är en härlig upplevelse, att på julaftons morgon, se alla facklor och brasor lysa upp vintermörkret.

Text: Bodil Landin
Foto: Anne Landin

Säsongsstart
11 o 12 mars kl.11.00-15.00

ÖPPET April o Maj
Ons 16.00 – 19.00

Bergabacken Pelargonier
0290-40114

Vi har det du behöver:

Brädgård med stort sortiment
Färg - tapeter
Vitvaror
Kaminer - Bastu

Månd-Fr 7-18
Lördag 9-13
Hofors
Tel. 0290-270 40
www.byggcompaniet.se

BYGGCOMPANIET
det lilla stora byggvaruhuset

HOFORS
Begravningsbyrå
Leif Marklund
Aukt. boutredare
Centralgatan 19
Tel 0290-239 84

Fullservicebyrå

*Begravningar
Gravstenar
Boupppteckningar
Arvskipsten
Testamenten
Gravlyktor & ljus
Förmedling till
gärvofonder
Svar på alla frågor*

*Kundbesök i hemmet
om så önskas.
Jour dygnet runt*

Sveriges
Begravningsbyråers
Förbund
Aukt. begravningsbyrå

Hos oss

får du mer

för pengarna

Felväggen Tel. 242 44
Rubinen Tel. 248 53

Något för gourmetklubben

En gourmé av den gamla stammen

Skall du ha fest hemma? Vill du bjuda dina gäster på något utöver det vanliga utan att det skall behöva kosta en förmögenhet? Låt oss då presentera följande menyförslag som vi hämtat från boken "Bilder ur lifvet och naturen, en beskrifning över åtskilliga folkslags seder och bruk samt värdefulla upplysningar angående hälsovård och nykterhet" skriven av med. Dr. J H Kellogg år 1900:

Metmask är en fullt ut lika helsovård som ostron och erbjuder till och med framför dessa en fördel hvad födans inneboende beskaffenhet angår, ty under det att

ostron af naturen är ett djur som föder sig af djuravfall och andra afskräden, lefver metmasken av växtämnen. Må vi dessutom till metmaskens förtjänst tillägga att ostronens läckraste del är den ofantliga lefvern, dess förnämsta organ som tjänstgör både som lever och njurar, medan metmasken, såsom varande vegetarian och icke afskrädeskonsument, ingalunda behöfver söka ersättning för några orena ämnen som måste afsöndras ur dess kropp.

Franska läckergommar
Såsom en illustration till den fråga som för närvarande sysselsätter oss, låna vi ur Londontidningen "Pall Mall Gazette" följande skildring af en måltid på metmas-

kar hvilken för ej länge sedan hölls af ett sällskap franska läckergommar: Femtio gäster voro församlade vid försöket.

Att börja med lades maskarna, som uppenbarligen voro vanliga dagmaskar, i ättika, hvarigenom de tvungos gifva ifrån sig den ryktbara vegetabiliska myllan om vilken vi nyss hört så mycket talas. Därpå rullades de i äggsmet och insattes i ugnen tills de hunnit antaga en behaglig gul färg och, där om äro vi förvissade, den mest retande smak.

Sedan första omgången strukit åt, reste sig alla de 50 såsom en man och begärde mera. Behöfves väl ytterligare bevis?

De som förut tyckt om sniglar skola säkerligen hädanefter säga dem ett evigt farväl och öfverflytta sin smak på metmasken. Och hvarför, vi bara frågar, böra icke de som äta ostron och fläsk öfvergiva dessa läckerheter för att pröfva på en ny och mera helsovård sådan?

Text: Detlef Klamke
Illustratör: Åsa Eriksson

Hej! Så här ser vi ut från februari

Torsåkers
Försäkringsbolag

Hemsida: www.dina.se

Vi kan erbjuda det mesta inom
egendomsförsäkring
Ring för mer information

Tel. 0290-40383

Måndag - fredag 08.00 - 12.00

Torsdag även 14.00 - 18.00

Alla välkomna till kyrkan, även Rudolf...

Vad får man egentligen sjunga om i en kyrka?

Det frågar sig många sedan präster och kyrkoråd i Gällivare församling reagerat kraftigt på att några skolelever under senaste julavslutningen sjöng "Rudolf med röda mulen" då de skulle framföra några julsånger i kyrkan.

– Vi måste påminna oss om att det är en kyrkolokal. Vill man sjunga om Rudolf på julen får man gå till Folkets Hus, säger kyrkorådets ordförande i Gällivare församling, Laila Furuskog.

Händelsen i Gällivare har väckt funderingar lite varstans i landet. Inte minst i Torsåker där barn- och ungdomskörer lever en blomstrand tillvaro.

Enligt Kyrkoordningen är det kyrkoherden som skall utöva tillsyn över det som sägs och sjungs i kyrkan. Hur är det i Torsåker, får man sjunga om Rudolf i kyrkan?

– Ja, det får man göra, säger kyrkoherde Arne Lundin samtidigt som han gärna vill förklara hur sådana här situationer kan uppstå.

Heligt rum

Vid varje arrangemang i kyrkan gäller att ingenting får strida mot kyrkorummets helgd. "Helgd" betyder helighet. Det som är heligt tillhör Gud. Ordet kyrka kommer av det grekiska "kyriako'n" som betyder "hörande till Herren". Med Herren avses Kristus. Barnens sångglädje i kyrkan står i samklang med kyrkans helighet. I vår församlingsinstruktion sägs: "Gudstjänsten är ett möte med Gud. Genom förkunnelse i ord och ton, i sakramenten, och genom kyrkorummets talande tystnad nås vi av Guds tilltal. Torsåkers kyrka är

Vår kyrkoherde Arne Lundin

en oskattbar tillgång. Kyrkorummets skall vara öppet och tillgängligt i så stor utsträckning som möjligt. Kyrkorummets kan upplåtas för olika typer av samlingar men alltid så att kyrkorummets helgd värnas". När det gäller gudstjänster är det prästen som beslutar om upplåtelse av kyrka, i andra fall är det kyrkorådet.

Samarbete

Förutom till gudstjänst upplåts kyrkan framför allt till konserter. När det gäller skolavslutningarna i Torsåker fungerar det så att vi vid vårterminens avslutning upplåter kyrkan för skolans avslutning. Det betyder att skolan bestämmer programmet. Om sommarpsalmerna sjungs så är det för att skolan önskar det. Oftast sjungs då också sånger av typen "Mitt sommarlov". Om präst och kantor medverkar görs det i samförstånd med skolan. Hösttermins avslutningen är av en annan karaktär. Då kommer skolan till kyrkan för att vara med om en adventsandakt. Då förekommer bland annat ett julspele med läsning av julevangeliet. Utformningen av denna andakt görs i samverkan

mellan kyrka och skola men ansvaret är prästens. Om elever inom ramen för denna högtid vill sjunga om Rudolf är det inte alls uteslutet. Det får bestämmas från gång till gång. I diskussionerna om vad som är passande i kyrkan gör man skillnad mellan profan och sakral musik. Erfarenheten visar dock att det ofta inte är så lätt att göra denna definition. Är t.ex. "Idas sommarvisa" profan eller sakral? Texten som uttrycker glädjen hos ett barn kan även utan svårighet förstås så att den handlar om Gud. Vid begravningar och vigslar uppkommer ibland frågor om en viss musik är passande. Det visar sig då ofta att musikstycken som från början inte var tänkta för gudstjänstbruk passar bra även inom ramen för en gudstjänst. Den vägledande principen är att kyrkan är och skall förbli ett heligt rum, säger Arne Lundin och tillägger:

– Till detta heliga rum är vi alla välkomna. Här sker ett möte mellan heligt och profant, gudomligt och mänskligt.

NATURRUTAN

Lo

Vetenskapligt namn:

Lynx lynx

Kroppslängd: 80-130 cm

Vikt: 16-25 kg (vuxna djur)

Antal lodjur i Sverige: ca 700-1000 st, men enligt senaste undersökningar kan det finnas betydligt fler.

Lodjuret tillhör familjen kattdjur. Pälsen är mer eller mindre fläckig med gulbrun bottenfärg som blir ljusare på vintern. Svansen är kort med svart spets. På öronen sitter svarta örontofsar.

Ett skyggt skogsdjur

Lodjur är skygga, ensamlevande skogsdjur. De håller revir, som "doftas in" med urinmarkeringar. Det viktigaste bytesdjuret är harar, men lodjuret anpassar sina matvanor efter tillgången.

Ensamstående mamma

Parningstiden är i mars-april. I maj-juni föder honan en till fyra ungar som hon tar ansvar för. Ungarna följer sin mamma i nästan ett år. Av henne lär de sig att jaga

och döda byten. När ungarna är knappt två år blir de könsmogna.

Känslig för jakt

Vid sekelskiftet fanns det nästan inga lodjur kvar i Sverige. De blev fridlysta mellan 1927 till 1942. Vid 1980-talets början fanns det lodjur i nästan hela landet. Men därefter har antalet minskat och 1991 blev lodjuret åter fridlyst.

Lodjursjakt är från 2006 åter lovlig men med strikta regler.

... lodjuret inte kan ryta som de stora kattdjuren. Den kan däremot spinna, jama, yla och fräsa.

... i dagsljus ser lodjuret lika bra som en människa, men i svagt ljus ser det ungefär sex gånger bättre än vi.

... lodjurets styva och långa morrhår är mycket känsliga för beröring och används vid jakt i mörker. ... lodjuret har en hårkudde under trampdynorna som skyddar mot snö och kyla.

... lodjuret kan dra in klorna, precis som en katt. De är utspärrade under jakten, förstås, och ger fäste när det är halt.

Illustratör: Åsa Eriksson

Källa: Internet

Delade meningar om tomtavstyckning

En fastighetsägare i Hoo vill avstycka c:a tio tomter vid Ottaren för försäljning. Enligt Plan- och bygglagen måste i det här fallet detaljplan upprättas. Miljö- och byggnadsnämnden ställer sig positiv till att pröva områdets lämplighet för bebyggelse genom upprättande av detaljplan. Flera av de kringboende som fått tillfälle att yttra sig i frågan ställer sig dock tveksamma till projektet. En av dem påpekar att det tidigare

funnits tomter till salu i det aktuella området men att dessa visat sig vara svårsålda varför det knappast kan finnas behov av ytterligare tomter till försäljning.

En annan menar att det är bra med nybyggnation på landsbygden men att det inte kan finnas anledning att "gröta ihop" folk på så små ytor som i det här fallet. Oro har även framförts över att redan befintliga fastighetsägare i området kan få svårt med bygglov för utbyggnader

ifall området får karaktären av stadsplanerat område. På detta svarar den sökande fastighetsägaren och menar att avstyckning av de nya tomterna skulle bli ett lyft för området.

Vidare anser fastighetsägaren att de negativa yttringar som kommer från de kringboende till viss del beror på att de kartor som de fått ta del av varit bristfälliga och att de planerade tomterna på mellan 1500 och 2500 kvadratmeter inte skulle ge intryck av trängsel och ostruktur.

Text: Staffan Berglind

Grönland - världens största ö

För några år sedan besökte jag Grönland under en sommarmånad. Resan kunde ha börjat bättre än den gjorde. Själv anlände jag enligt planerna till Söndre Strömfjord på öns västkust, 70 mil från sydspetsen. Personalen på Kastrup i Köpenhamn hade emellertid klantat till det och skickat min packning till Narsarsuaq längst i söder.

För min del innebar det två dygns väntan på fortsatt resa, medan en helikopter från Nuuk, huvudstaden på Grönland, fick göra en över 100 mil lång resa för att hämta min ryggsäck! Under väntetiden fick jag, på SAS bekostnad, bo på deras hotell och utnyttja tiden till fotoutflykter kring Söndre Strömfjord. Av säkerhetsskäl ser jag alltid till att ha full kontroll över min kamerautrustning, som får ingå i handbagaget vid flygresor. Vid ett tillfälle när jag intog lunch på hotellet, kom jag att sitta i närheten av två svenskar, som, av deras samtal att döma, arbetade på Grönland. När en av dem lämnade matsalen, slog jag mej ner hos den andre.

Världen är bra liten...

Han berättade, att han hade ett drömyrke som helikopterförare åt ett svenskt företag, Glace, med flygningar över hela Grönland för den danska statens räkning. Han arbetade i tre månader, var ledig

tre månader med full betalning o.s.v. När vi samtalat en god stund, frågade han om jag var mas.

– Nej, sa jag jag är från Sandviken.

– Oh, Herre Gud, skrattade han. Jag är från Ockelbo.

Vackraste platsen...

När min packning anlände, var det dags att fortsätta, eller rättare sagt, börja min resa på Grönland. För att ta sig fram på världens största ö har man i stort sett bara flyget att anlita. I bokningscentralen på hotellet frågade personalen, vart jag tänkte ta vägen härnäst.

– Ingen aning, sa jag. Sälj mej en helikopterbiljett till den vackraste platsen på Grönland.

Biljettförsäljaren såg lindrigt förvånad ut, men kom snabbt på att mitt nästa resmål borde bli Jakobshavn, 30 mil norrut.

Sälstuckande kvinna

Min tältplats vid Setmermiut utanför Jakobshavn var fantastisk. Mer storslagen och vild natur än den kring Jakobshavns isälv finns

Upp till 450 meter höga isberg

25 februari
Bluegrass
Jamboree
Kl. 21.00

FOTO-JOHAN

AUDIO VIDEO

HOFORS, Centralgatan 19, 0290-201 18

knappast, åtminstone har jag själv aldrig sett något liknande. Isälven kommer från kanten av den enorma inlandsisen och för med sig jättelika isberg, upp till 450 meter höga. Vid mynningen av älven, ut mot Davids sund, som skiljer Grönland från Kanada, finns en tröskel på 250 meters djup. Här strandar isbergen och kan inte fortsätta förrän en stor del av undersidan smält bort och tröskeln kan passeras.

Isberg på kö

För jämnan står 15-20 stora isberg på kö för passage ut i Davids sund. En dag när jag varit in till Jakobshavn för att proviantera och fotografera, såg jag en båt komma in från Davids sund och lägga vid klippstranden. I båten fanns en del nyfångad fisk och 10 skjutna sälar.

De två männen ombord lade till vid stranden och gav till varsin busvispling mot ett hus i närheten. Efter en stund kom en äldre kvinna ut från huset, gick ned till båten

Fiskebåt bland isberg

och satte igång att flå och stycka sälkropparna med hjälp av en speciell, halvmåneformad kniv.

Att kvinnan kunde sälarnas anatomi, behövde man inte tvivla på. Det tog henne ungefär 1½ timme att flå och stycka 10 sälar. Sedan hon utfört sitt arbete var det männens, förmodligen sönernas jobb att ta reda på hudarna och köttet. Såväl det danska som det grönländska språket är officiellt på

Grönland. Tycker man att danskan är svår att förstå, så är grönländskan etter värre. Som skriftspråk är grönländskan tämligen nytt och orden mycket långa. Skyltar och anslag är i regel tvåspråkiga och danskan mest lättbegriplig.

Lång väntan

I mina resplaner på Grönland fanns en vision att boka in helikopterresor längs hela västkusten upp till Thule med uppehåll i flera samhällen. Tyvärr visade det sig att bokningssystemet inte fungerade för min del. Jag hamnade hur jag än betedde mig längst bak i kön på väntelistan.

Så småningom insåg jag att Jakobshavn skulle bli vändpunkten på min grönländska resa. Å andra sidan har jag svårt att tänka mej en vackrare plats på världens största ö än Jakobshavn eller Ilulissat, byn vid isen.

Reseminnen av Torsten Olsson

Något kuperad fotbollsplan

**Dalgränsens
Mekaniska**

0290-43082

Hofors
Bilvård Service
Tel: 0290-235 15
Lackförsäglning - Service -
Däck - Tvätt

Tel 0290-235 15, 076 241 03 18
LACKFÖRSEGLING - TEXTILTVÄTT
HANDTVÄTT - SERVICE
FRAMVAGNS / FYRHJULSTINSTÄLLNING
DÄCK OCH FÄLG
MONTERING / BALANSERING

SKOMAKARN
Hyttgatan 12 Sandviken

Alla typer av skoreparationer
Reparationer av skinnkläder
Byte av dragkedjor, kardborrband
och resårer i skinn- och tygkläder
Lagning av hästtäckan
Nyttillverkning och reparationer av
båtkapell m.m.
Försäljning av skovårdsprodukter,
halkskydd, livremmar m.m.

Ronnie Lundström
Tel. 026-251950 - 073-567080
Öppet: månd-fred 12-18 lör-sönd stängt

Cirklar att längta till!

Gå på tvärs med vardagen! Upptäck studiecirkeln!

Ta en paus från allt du måste göra. Kittla dina sinnen, utveckla din insida!

Vad längtar du efter att lära dig mer om?

- Timring
- Förarbevis skoter
- Digital Foto
- Feng Shui
- Spanska
- Engelska
- Data
- Luffarslöjd/Trådjack
- Föreningskunskap
- Lappsömnad
- Släktforskning

Eller starta en egen studiecirkel med vänner och bekanta, eller i din förening. Kontakta sedan oss, vi hjälper till med upplägg, lokal, böcker, ledare mm.

Ring oss:
0290-76 50 70

Besök oss:
www.sv.se/hofors

Kom in till oss:
SV – Hofors/Torsåker
Hantverkargatan 11
813 35 Hofors

**Studieförbundet
Vuxenskolan**